

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Lenky Matyášové a soudců Mgr. Ondřeje Mrákoty a JUDr. Jakuba Camrdy v právní věci žalobce: **V. T.**, zastoupený JUDr. Milanem Ostřížkem, advokátem se sídlem Ostrava-Moravská Ostrava, Sadová 553/8, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Praha 7, Nad Štolou 3, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 17. 12. 2014, č. j. 63 Az 1/2013 - 92,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **nemá právo** na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Ustanovenému zástupci žalobce, JUDr. Milanu Ostřížkovi, **se přiznává** odměna za zastupování v řízení o kasační stížnosti ve výši 4114 Kč, která bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu ve lhůtě do 60 dnů od právní moci tohoto usnesení.

O d ů v o d n ě n í :

I.

Vymezení věci

Rozhodnutím vydaným dne 18. 12. 2012, č. j. OAM-63/ZA-ZA06-ZA14-2009, rozhodl žalovaný o tom, že se žalobci (dále jen „stěžovatel“) neuděluje mezinárodní ochrana dle ust. §§ 12 až 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“).

Stěžovatel podal dne 7. 12. 2009 opakovanou žádost o mezinárodní ochranu, v níž uvedl, že je státním příslušníkem Gruzie, gruzínské národnosti a vyznává pravoslaví. Není členem žádné politické strany či jiné organizace a nikdy proti němu nebylo vedeno trestní stíhání. Zemi původu opustil z politických důvodů. Vydával noviny „Taoba“, ve kterých psal o Abcházii a kritizoval vládu. Potvrdil, že v České republice již jednou neúspěšně o mezinárodní ochranu žádal. Nyní tak učinil z důvodu, že mu bylo vyhrožováno po zveřejnění článku na serveru apsny.ge v září 2009.

Po provedeném řízení žalovaný dospěl k závěru, že v případě stěžovatele nejsou splněny podmínky pro udělení mezinárodní ochrany podle § 12 písm. a) zákona o azylu, když stěžovatel svou vlast opustil podle svého vyjádření z politických důvodů, protože nesouhlasil s tehdejší vládou v Gruzii, na jejíž adresu jako novinář publikoval kritické články. Tuto skutečnost uváděl stěžovatel již v předcházejícím řízení a žalovaný se jí již zabýval. Stěžovatel nebyl nikdy členem

žádné politické strany a nezmínil ani jakoukoli účast na politickém životě v zemi původu. Žalovaný tak již v předchozím řízení dospěl k závěru, že důvody, pro které stěžovatel svoji vlast opustil, nelze považovat za pronásledování pro uplatňování politických práv. Stejně důvody stěžovatel uvádí i v nyní podané žádosti a žalovaný nemá důvod se od svých předchozích závěrů odchýlit.

Podle žalovaného na případ stěžovatele nelze aplikovat § 12 písm. b) zákona o azylu. V opakované žádosti stěžovatel uvedl, že mu v roce 2009 bylo vyhrožováno, neboť na internetu zveřejnil článek kritizující způsob vyšetřování smrti Zuraba Žvaniji, který zemřel v roce 2005. Na tento článek reagovala jedna osoba, které stěžovatel v rámci internetové komunikace sdělil své osobní údaje včetně místa, kde se nachází. Poté tato osoba měla stěžovateli vyhrožovat „velkými problémy“ s upozorněním, že takové věci se na internetu nezveřejňují. Stěžovatel se zalekl, neboť nabyl dojmu, že jde o osobu z gruzínských vládních kruhů a dále již na internetu nepublikoval. Tato osoba již stěžovatele nikdy nekontaktovala a nikdy se s ní nesetkal. Podle názoru žalovaného se v tomto případě o pronásledování ve smyslu zákona o azylu jednat nemůže, neboť články podobné tomu, který zveřejnil stěžovatel, může na internet v podstatě vkládat kdokoli a stejně tak na ně může kdokoli následně v různých diskuzích, prostřednictvím blogu nebo formou osobních zpráv jakkoli reagovat. Jakýkoli článek může vyvolat jak krajně negativní, tak pozitivní reakce uživatelů, přičemž publikace osobních názorů a postojů je v prostředí internetu založena ve velké míře na principu anonymity autorů. Dle názoru žalovaného v takovémto prostředí nelze považovat strach vyvolaný u žadatele za odůvodněnou obavu z pronásledování v případě návratu do vlasti. Úvahy o tom, že autorem výhrůžek byla osoba spjatá se státními orgány Gruzie tak žalovaný považuje jen za čistě hypotetické. Žalovaný se v této souvislosti vyjádřil i k profesní činnosti stěžovatele jako novináře a s odkazem na zprávy Ministerstva zahraničí USA o dodržování lidských práv z května 2012 a Informace Freedom House z července 2012 uvedl, že Ústava Gruzie poskytuje záruky pro svobodu tisku a média předkládají širokou paletu politických názorů, byť např. tři největší televizní kanály mají úzký vztah k vládě Gruzie. Stěžovatel se tedy ve své vlasti může věnovat své profesi novináře, aniž by byl za tuto činnost perzekvován. Na tomto závěru nic nemění ani osobní antipatie stěžovatele k prezidentovi a vládě Gruzie.

Žalovaný se rovněž zabýval tvrzeným zbavením občanství Gruzie, a to s poukazem na stěžovatelem předložený materiál ze dne 13. 8. 2012, který hovoří nejen o zbavení gruzínského občanství u osob žijících více než dva roky v zahraničí bez evidence na zastupitelském úřadu, ale také rovněž o možnosti opět na zastupitelském úřadě prokázat stálý zájem o výkon občanských práv. Žalovaný uvedl, že stěžovatel je držitelem platného cestovního pasu Gruzie vydaného v roce 2009, což jeho státoobčanský svazek s touto republikou dostatečně potvrzuje.

Podle žalovaného se na stěžovatele, který je svobodný a bezdětný, nevztahují ani důvody pro udělení mezinárodní ochrany podle § 13 zákona o azylu a nelze mu udělit ani humanitární azyl podle § 14 zákona o azylu. Žalovaný se v této souvislosti zabýval zejména rodinnou, sociální a ekonomickou situací stěžovatele a přihlédl rovněž k jeho zdravotnímu stavu a věku. V této souvislosti zejména poukázal žalovaný na skutečnost, že stěžovatel má stále v Gruzii rodinné zázemí (matku a bratra) a ani jeho zdravotní stav (vysoký krevní tlak, neuróza a občas nateklé nohy) nejsou natolik závažné, aby znemožňovaly jeho návrat do vlasti.

Žalovaný konečně ani neshledal důvody pro udělení doplňkové ochrany podle § 14a odst. 1, 2 zákona o azylu, protože výhrůžky neznámé osoby (viz výše) nelze považovat za relevantní a nelze ani dovodit, že by se o osobu stěžovatele státní orgány Gruzie cíleně zajímaly a na území Gruzie ani neprobíhá ozbrojený konflikt.

pokračování

Stěžovatel dle závěru žalovaného nespĺňuje ani důvody pro udělení doplňkové ochrany podle § 14b zákona o azylu.

K průběžně předkládaným vyjádřením stěžovatele pak žalovaný vyložil, že se jedná o jeho osobní komentáře a subjektivní názory vyjadřující averzi vůči vládnoucímu režimu v Gruzii a zejména tehdejšímu prezidentu Saakašvilimu. Objektivně však podle názoru žalovaného stěžovatel neuvedl žádné skutečnosti nasvědčující tomu, že by o jeho osobu jevily státní orgány zájem. V nedávné době, jak sám stěžovatel potvrdil, došlo k nenásilné a ústavní změně gruzínské vlády, stěžovatel tedy může této skutečnosti využít k návratu do vlasti, jak sám opakovaně proklamoval.

II.

Napadený rozsudek krajského soudu

Stěžovatel napadl rozhodnutí žalovaného žalobou u Krajského soudu v Ostravě (dále jen „krajský soud“), který ji rozsudkem ze dne 17. 12. 2014, č. j. 63 Az 1/2013 - 92, podle § 78 odst. 7 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), zamítl.

Krajský soud v předmětném rozsudku dospěl k závěru, že žalovaný postupoval v případě stěžovatele standardně, vedl s ním opakované pohovory v ruském jazyce, žalovaný si opatřil informace o zemi původu a vyhodnotil i stěžovatelem předkládané informace. Rozhodnutí žalovaného je podle krajského soudu přesvědčivě odůvodněno.

V případě stěžovatele nebylo zjištěno skutečné nebezpečí vážné újmy. Stěžovatel opustil zemi původu v roce 2001 z důvodu nesouhlasu s režimem, který kritizoval ve svých článkách. Nikdy však proti němu nebylo vedeno trestní stíhání. Z materiálů vypovídajících o situaci v Gruzii, které jsou součástí správního spisu, dle krajského soudu jednoznačně vyplývá, že neúspěšní žadatelé o azyl v zahraničí nejsou nijak stíháni a naopak se političtí představitelé aktivně obrací na gruzínskou diasporu v zahraničí a vyzývají ji k návratu do Gruzie.

Krajský soud ke svému závěru dospěl i s ohledem na informace, které stěžovatel soudu a svému zástupci zaslal a které vypovídají jen o tom, že stěžovatel se neztotožňuje s vládou Gruzie, nikoliv však, že by byl po návratu do své vlasti jakkoliv ohrožen a v případě tvrzeného pozbytí občanství Gruzie jde jen o hypotetickou úvahu.

III.

Kasační stížnost

Stěžovatel napadá rozsudek krajského soudu z důvodů, které podřadil pod § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s.

Uvádí, že žalovaný postupoval při posuzování jeho případu způsobem, který je v příkrém rozporu s ustanovením § 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), když žalovaný nezjistil stav věci tak, aby o něm nebyly či nemohly vzniknout důvodné pochybnosti. V tomto směru je dle stěžovatele zřejmé, že správní orgán se při svém rozhodování sice opíral o zprávy mezinárodních organizací, ale individuálními informacemi ze strany stěžovatele vůbec nepřikládal váhu nebo je vůbec nezjišťoval.

Stěžovatel je přesvědčen, že v řízení před žalovaným je zcela nezbytné zjistit stav věci nejen osobním pohovorem s žadatelem o mezinárodní ochranu, ale také zjistit stav věci „individuálně“, nejen pouze ze zpráv mezinárodních organizací. Je tedy na žalovaném, aby stav věci (a tím i „individuální důvody“) zjistil a nespokojil se jen s povšechnými informacemi či frázemi.

Tyto skutečnosti jsou potom průvodním negativním jevem při zvažování a aplikaci § 12 a § 14a zákona o azylu, protože nedostatek kvalifikovaných individuálních informací vztahujících se k osobě stěžovatele či k situaci v Gruzii vede pouze k povrchnímu posouzení „stavu“ stěžovatele. V tomto smyslu nelze nahradit žalovaného při zjištění individuálních objektivních informací pro potřeby daného řízení.

Aplikace ustanovení § 25 zákona o azylu je pak dle stěžovatele v rozporu se správním řádem, když z důvodu nedostatku informací k posouzení individuálního stavu stěžovatele nebylo postupováno podle § 2 odst. 4, § 3 správního řádu.

Rozpor mezi povinností žalovaného kvalifikovaně zjistit postavení stěžovatele a jeho důvody pro podání žádosti o mezinárodní ochranu i přes možnou jazykovou bariéru vedl k žalobou napadenému rozhodnutí. Žalovaný dle stěžovatele nemůže „hřešit“ na formální nedostatky žádosti stěžovatele, ale je povinen zjistit skutkový stav tak, aby jeho následné rozhodnutí nebylo v rozporu s „mezinárodní ochranou“ a současně ani s českým právním řádem.

Z výše uvedeného je podle stěžovatele zřejmé, že krajský soud se zabýval pouze „žádostmi“ stěžovatele, které sice pravděpodobně posoudil formálně správně, ale nijak nezohlednil zprávy předložené stěžovatelem, a to především s přihlédnutím k tomu, že stěžovatel opustil svou vlast z politických důvodů jako nezávislý novinář (resp. vydavatel).

Vzhledem k výše uvedeným skutečnostem stěžovatel navrhuje, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek zrušil a věc vrátil krajskému soudu k dalšímu řízení.

IV.

Vyjádření žalovaného

Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že své rozhodnutí i rozsudek krajského soudu považuje za vydané v souladu s právními předpisy, a důvody, o které stěžovatel opírá svoji kasační stížnost, nemohou rozhodnutí žalovaného ve věci mezinárodní ochrany zpochybnit.

Námítky stěžovatele považuje žalovaný za nedůvodné, neboť nebylo rozhodnuto dle ust. § 25 zákona o azylu. Vzhledem k uvedenému navrhuje, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost stěžovatele zamítl.

V.

Právní hodnocení Nejvyššího správního soudu

Stěžovatel se kasační stížností podanou ve stanovené lhůtě (§ 106 odst. 2 s. ř. s.) domáhal přezkumu rozhodnutí krajského soudu, které vzešlo z řízení, jehož byl účastníkem (§ 102 s. ř. s.), jeho kasační stížnost splňuje zákonné náležitosti (§ 106 odst. 1 s. ř. s.) a je zastoupen advokátem (§ 105 odst. 2 s. ř. s.).

pokračování

Po konstatování přípustnosti kasační stížnosti se Nejvyšší správní soud zabýval otázkou, zda význam posouzení kasačních námitek podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele, tedy její přijatelnosti (§ 104a s. ř. s.).

Ve vztahu k otázce ochrany veřejných subjektivních práv fyzických a právnických osob je třeba předně uvést, že stěžovateli byla soudní ochrana poskytnuta již individuálním projednáním jeho věci krajským soudem. Další postup ve správním soudnictví, tedy projednání věci Nejvyšším správním soudem, je pak podmíněn přesahem jeho vlastních zájmů.

Zákonný pojem přesah vlastních zájmů, který je podmínkou přijatelnosti kasační stížnosti, představuje typický neurčitý právní pojem. Pokud jde o jeho interpretaci, byla podána například v usnesení zdejšího soudu ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, publ. pod č. 933/2006 Sb. NSS (rozhodnutí zdejšího soudu jsou dostupná na www.nssoud.cz), dle kterého *„přesahem vlastních zájmů stěžovatele je jen natolik zásadní a intenzivní situace, v níž je kromě ochrany veřejného subjektivního práva jednotlivce pro Nejvyšší správní soud též nezbytné vyslovit právní názor k určitému typu případů či otázek. Přesahem vlastních zájmů stěžovatele je dán toliko v případě rozpoznatelného dopadu řešení otázky nad rámec konkrétního případu. Primárním úkolem Nejvyššího správního soudu v řízení o kasačních stížnostech ve věcech azylu je nejen ochrana individuálních veřejných subjektivních práv, nýbrž také výklad právního řádu a sjednocování rozhodovací činnosti.“*

O přijatelnou kasační stížnost se podle tohoto usnesení může jednat v následujících typových případech:

- 1) Kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu.
- 2) Kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně. Rozdílnost v judikatuře přitom může vyvstat na úrovni krajských soudů i v rámci Nejvyššího správního soudu.
- 3) Kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit judikaturní odklon, tj. Nejvyšší správní soud ve výjimečných a odůvodněných případech sezná, že je namístě změnit výklad určité právní otázky, řešené dosud správními soudy jednotně.
- 4) Další případ přijatelnosti kasační stížnosti bude dán tehdy, pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotně právního postavení stěžovatele.

V zájmu stěžovatele v řízení o kasační stížnosti ve věcech mezinárodní ochrany je nejen splnit podmínky přípustnosti kasační stížnosti a svoji stížnost opřít o některý z důvodů předvídaných v § 103 odst. 1 s. ř. s., nýbrž také uvést, v čem spatřuje přesah svých vlastních zájmů, a z jakého důvodu by tedy měl Nejvyšší správní soud předloženou kasační stížnost meritorně projednat. To však stěžovatel neučinil. Ani Nejvyšší správní soud, po seznámení se s námitkami obsaženými v kasační stížnosti, žádný přesah neshledává. Nejvyšší správní soud k tomu pouze dodává, že stěžovatelem namítaná pochybení krajského soudu by v tomto případě musela nabýt takového rozměru, z něž by se dalo důvodně domnívat, že kdyby k těmto pochybením nedošlo, bylo by věcné rozhodnutí krajského soudu odlišné. Nejvyšší správní soud však žádnou podstatnou chybu v postupu krajského soudu neshledal.

V první řadě je třeba uvést, že námitky stěžovatele jsou zcela obecné a nelze z nich zjistit, v čem stěžovatel spatřuje pochybení krajského soudu. V některých částech je pak kasační stížnost

stěžovatele rovněž do jisté míry nesrozumitelná. S ohledem na obecnost námitek stěžovatele se k nim zdejší soud může vyjádřit do značné míry také jen obecně.

Stěžovatel v kasační stížnosti zpochybňuje správnost aplikace § 25 zákona o azylu; tento ovšem v dané věci použit vůbec nebyl. Řízení o udělení mezinárodní ochrany v případě stěžovatele nebylo zastaveno podle § 25 zákona o azylu, ale žalovaný napadeným rozhodnutím stěžovateli mezinárodní ochranu podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona o azylu neudělil. Již proto nemůže být stěžovatel s touto kasační námitkou úspěšný. Ostatně ani sám stěžovatel tuto svou námitku nijak srozumitelně konkrétně nerozvádí.

Obdobně nelze souhlasit s tvrzením stěžovatele o pomnutí „individuálních informací“. Z obsahu kasační stížnosti není zřejmé, které konkrétní „zprávy“ měly být vlastně žalovaným pomnuty a jaký to mělo mít vliv na rozhodnutí žalovaného.

Ze strany zdejšího soudu lze tedy konstatovat, že žalovaný se v napadeném rozhodnutí opakovanou žádostí stěžovatele zabýval ze všech hledisek možného udělení mezinárodní ochrany, přičemž vzal v úvahu nejen skutečnosti vyplývající z jím opatřených zpráv o zemi původu stěžovatele, ale přihlédl také k množství podání stěžovatele, ve kterých stěžovatel vyjadřoval svůj nesouhlas s politickou situací v Gruzii, stavem demokracie a chováním vládních představitelů (podání stěžovatele ze dnů 7. 12. 2009, 11. 12. 2009, 4. 1. 2010, 31. 3. 2010 a mnohá další).

S rozhodnutím žalovaného se krajský soud v podstatě ztotožnil a přihlédl rovněž k informacím, které stěžovatel předložil krajskému soudu nebo svému zástupci.

Zdejší soud dospěl k závěru, že kasační stížnost stěžovatele nesplňuje podmínky přijatelnosti. Daná věc se netýká právních otázek, které by dosud nebyly řešeny judikaturou zdejšího soudu, ani těch, které by byly judikaturou řešeny rozdílně; nebyl shledán důvod pro přistoupení k judikatornímu odklonu; ani nebylo shledáno zásadní pochybení krajského soudu, ať už v podobě nerespektování ustálené a jasné soudní judikatury nebo hrubého pochybení při výkladu hmotného či procesního práva.

Postup v řízení i samo napadené rozhodnutí tedy shledává kasační soud v souladu s právními předpisy. Nejvyššímu správnímu soudu tudíž nezbylo než podanou kasační stížnost podle § 104a s. ř. s. odmítnout pro nepřijatelnost.

VI. Závěr a náklady řízení

O náhradě nákladů řízení rozhodl Nejvyšší správní soud ve smyslu § 60 odst. 3 ve spojení s § 120 s. ř. s., podle nichž žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, jestliže bylo řízení zastaveno nebo kasační stížnost odmítnuta.

Stěžovateli byl krajským soudem ustanoven zástupce z řad advokátů; jeho odměnu v tomto případě hradí stát (ust. § 35 odst. 8, § 120 s. ř. s.). Výše přiznané odměny spočívá v částce 3100 Kč za jeden úkon právní služby, tj. sepsání kasační stížnosti [§ 11 odst. 1 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů], v paušální náhradě hotových výdajů ve výši 300 Kč za jeden úkon právní služby (§ 13 odst. 3 advokátního tarifu) a v náhradě za daň

pokračování

z přidané hodnoty ve výši 714 Kč, celkem 4114 Kč. Částka bude vyplacena ustanovenému zástupci z účtu Nejvyššího správního soudu do šedesáti dnů od právní moci tohoto usnesení.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e n í** opravný prostředek přípustný.

V Brně dne 16. března 2015

JUDr. Lenka Matyášová
předsedkyně senátu